نگاه از بیرون

پایان جنگ سرد با ایران کلید حل بحران سوریه

Atlantic

پیتر بینارتجان . فرنگیس بیات

● با وجود مناقشه هسته‌ای ایران، مساله اصلی برای سیاست خارجی آمریکا موضوع مخاطره‌آمیزتر پایان‌دادن به جنگ داخلی سوریه است. این موضوع به مراتب مهم‌تر از محدودکردن صرف برنامه هسته‌ای تهران است. با این وجود، بهبود روابط میان تهران-واشنگتن شاید آخرین امید پایان‌دادن به جنگ داخلی سوریه باشد. جنگ داخلی کنونی در سوریه، مهم‌تر از این است که فقط درگیر این باشیم که تهران تا چند درصد می‌تواند غنی‌سازی اورانیوم را ادامه دهد یا چه ضوابطی بر بازرسی‌ها از سایت‌های اتمی ایران اعمال خواهد شد یا اینکه چه تحریمی و چگونه لغو خواهد شد. همه اینها سوالات فنی موجود در اجرای توافقنامه ژنو و مسایل مرتبط با آن است. اما تا میزان زیادی مناظره فوق از نکته بسیار مهمی غفلت کرده است. احتمالا توافقنامه موقت، برنامه هسته‌ای ایران را تا حدودی محدود و البته شفاف‌تر خواهد کرد. حال چه توافقنامه‌ای باشد چه نباشد ایران را باید دولتی در آستانه اتمی‌شدن بشناسیم و ازاین‌رو به‌گفته کارشناسان، طرح حمله به ایران تنها این فرآیند را تسریع خواهد کرد. حدس می‌زنم که مردم وسواس دانستن جزییات توافقنامه هسته‌ای را گرفته‌اند؛ همانند وسواسی که مردم نسبت به جزییات معاهده موشک‌های میان‌برد هسته‌ای بین آمریکا و شوروی در سال ۱۹۸۷ پیدا کرده بودند. مردم در آن دوره نگران تعداد موشک‌های بالستیک و کروز مورد بحث نبودند، آنچه برایشان مهم بود این بود که جنگ سرد پایان پیدا کند. زمانی که جنگ سرد پایان یافت آمریکا و شوروی دیگر رژیم‌های جهان‌سوم را صفحه شطرنج کشمکش جهانی میان خود نمی‌دیدند، آنها دریافتند که حمایت از جنگ‌های داخلی در نیکاراگوئه و آنگولا چیزی جز حمایت از آدمکشی و هدردادن سرمایه نیست. وقتی دو ابرقدرت به چنین درکی رسیدند آتش بسیاری از جنگ‌های فاجعه‌بار مرسوم دوره جنگ سرد خاموش شد. بهترین چیزی که آمریکایی‌ها می‌توانند برای سوریه انجام دهند این است که با ایران به توافقنامه هسته‌ای برسند. واضح است که ماهیت روابط تهران-واشنگتن این روزها متفاوت از روابط شوروی - آمریکای دهه ۱۹۸۰ است.

ادامه در صفحه ۶

دفاع هاشمی از دیپلمات‌های هسته‌ای:

طرح غنی‌سازی ۶۰درصد برای مقابله با سنا است

سایت «انتخاب» روز گذشته بخش سوم گفت‌وگوی خود را با رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام منتشر کرد.

در رابطه با مذاکرات هسته‌ای، با توجه به ابراز امیدواری دکتر روحانی و همچنین اظهارات آقای ظریف و البته مجموعه گفتارهای ۱+۵، رسیدن به یک طرح جامع را ممکن می‌دانید؟

اگر غربی‌ها در اظهاراتشان صادق باشند؛ بله. من این را در مصاحبه با فایننشال‌تایمز هم گفتم. تا به حال حرف عمده آنها این بوده که ما اصل غنی‌سازی را برای شما قبول داریم؛ ولی شما باید شفاف باشید و اعتمادسازی کنید. سیاست جدید اینگونه است که ما شفاف شویم و حق قانونی ما به رسمیت شناخته شود. حقی هم آژانس دارد که باید نظارت کند. در قوانین آژانس رفتن به سوی ساخت سلاح هسته‌ای ممنوع است. ما این را امضا کردیم و در آنجا عضو هستیم. اگر دوطرف به این مساله پایبند باشند و وظیفه خودشان را انجام دهند؛ مسایل حل می‌شود. ولی اگر واقعا و صادقانه بخواهند مطمئن شوند که ایران نمی‌خواهد به طرف سلاح هسته‌ای برود، فکر می‌کنم وقت زیادی لازم ندارد. کارشناسان و مسوولان تصمیم‌گیر؛ یعنی وزرای‌خارجه یا هرکس که می‌خواهند بنشینند؛ در دو، سه جلسه بر این اساس اصولی را بنویسند و امضا کنند.

فکر می‌کنید ظرف شش‌ماه این محقق می‌شود؟

ظرف شش‌ماه، نه. این شش‌ماه مقدمه‌ای برای مذاکرات اصلی است. اوایل دی‌ماه خبرهایی رسیده بود که مذاکرات کارشناسی خوب بود. نکته جالب این بود که بنا نبود دیگر جلسه‌ای باشد و بنا بود که بعد از کریسمس باشد. هم آقای جان کری و هم آقای ظریف خواستند و خانم اشتون گفت: برای یک جلسه یک‌روزه بیایید تا بین مذاکرات فاصله نیفتد. قرار نبود دو جلسه داشته باشند؛ یک‌روز بود؛ ولی وقتی دیدند که خوب دارد پیش می‌رود؛ گفتند: یک‌روز دیگر هم اضافه شود. اگر اینگونه باشد؛ معلوم می‌شود آنها هم مایل هستند که پیش برود.

به نظر شما جدالی که درمورد حق غنی‌سازی وجود دارد؛ برای چیست؟ از آن طرف جان کری می‌گوید: حق غنی‌سازی را به رسمیت نشناختیم و از این طرف مقامات ایرانی می‌گویند که این حق به رسمیت شناخته شده است. این تناقض در سخنان دوطرف برای چیست؟ اصلا تناقضی در کار است یا ماجرا چیز دیگری است؟

به‌نظرم این بحث فنی است و اگر کسانی که مذاکره می‌کنند، عاقلانه نگاه کنند، رسیدن به نقطه مشترک خیلی آسان است. برای اینکه آنها نمی‌گویند که شما غنی‌سازی نکنید. می‌گویند دارید می‌کنید و جایی در قانون نیامده که حق غنی‌سازی دارید. آمده است که حق بهره‌برداری از منافع صلح‌آمیز را دارید. جوابش هم این است که اگر حق ماست که از منافع صلح‌آمیز برخوردار باشیم، باید غنی‌سازی کنیم. یکی از متخصصان مثالی زده و گفته است: «اینکه بعضی از غربی‌ها می‌گویند غنی‌سازی نداشته باشید و از منافع صلح‌آمیز استفاده کنید؛ پس اگر به ما می‌گویند که حق بهره‌برداری دارید که داریم و قانون هم شناخته و قوانین بین‌المللی و مقررات جهانی این را شناخته، معنایش این است که غنی‌سازی کنیم تا استفاده کنیم.

عکس: محمد کاظم‌پور

البته بعضی‌ها معتقدند که این کلیدواژه برای این مطرح شده که بتوانند تندروهای دوطرف را به سکوت وادارند. شما به این تحلیل معتقد هستید یا نه؟

البته علایمی هست که هردوطرف دارند به‌گونه‌ای حرف‌هایی می‌زنند تا تندروها را قانع کنند. من این را احساس می‌کنم. بالاخره غربی‌ها دیدند که اسراییل قدرت مانور رسانه‌ای زیادی دارد و لابی‌های صهیونیستی در سراسر دنیا و به‌خصوص اروپا و آمریکا در پارلمان‌ها اعمال نفوذ می‌کنند، چون در انتخابات خیلی به تبلیغات نامزدها کمک می‌کنند به‌علاوه جمهوریخواهان آمریکا هم نمی‌خواهند آقای اوباما بتواند این مساله را حل کند. اگر مساله را حل و خاورمیانه را راحت کند؛ امتیاز بزرگی برای دموکرات‌ها در ذهن مردم آمریکاست. لابی‌های اسراییل کارشکنی می‌کنند و در اروپا هم کسانی هستند که این وضع را دارند. در آن فضا بین آمریکا و اروپایی‌ها اختلاف افتاده و این برایشان خیلی ضرر دارد. در داخل ایران هم آدم‌هایی هستند که حرف‌های شعاری می‌زنند. نمی‌توان همه واقعیت‌ها را رسانه‌ای کرد. مسوولان هم نمی‌توانند همه مسایل سری را بگویند. رهبری کمک کردند و گفتند: «من به اینهایی که برای مذاکره رفتند؛ اعتماد دارم. اینها برای انقلاب می‌خواهند مخلصانه کار کنند.» با این حرف اصولگراها باید اعتماد کنند و بیخودی بهانه نگیرند. خودی‌های این طرف هم مواظب باشند. به‌هرحال الان جریان مذاکره شروع شده و نباید یک کاری کنند که مذاکره‌کننده‌ها مجبور شوند حرف‌هایی بزنند که کار را خراب کند.

در این میان، یکسری گزارش‌های بدبینانه و تاییدنشده حکایت از این دارد که به احتمال زیاد بسیاری از فعالیت‌های هسته‌ای ایران به حالت تعلیق درمی‌آید، آیا اساسا شما این را پذیرفتنی می‌دانید؟

هیچ‌وقت هدف ما دسترسی به سلاح هسته‌ای نبوده و نیست، هدف ما استفاده صلح‌آمیز است و یکی از استفاده‌های مهم ما نیروگاه‌های برق است که باید بسازیم. آنها حتما احتیاج به غنی‌سازی دارد. یا باید سوخت آماده بخریم که دلیلی ندارد. وقتی حقوق ما را بشناسند؛ باید معدنکاری و کار تجارت مواد اولیه مثل کیک زرد و خرید وسایل فنی که انحصاری در بعضی جاهاست و ما نمی‌توانیم خودمان تولید کنیم، آزاد باشد و ما هم اینها را داشته باشیم تا بتوانیم سوخت لازم را تهیه و آماده کنیم و نیروگاه‌های متعددی بسازیم. به‌هرحال ما که نمی‌خواستیم به طرف سلاح برویم چون رهبری گفتند: «حرام است» نباید به آن طرف برویم و مشکل دیگری نداریم. مهم این است که اعتماد باشد. الان ژاپن، کره‌جنوبی و خیلی جاهای دیگر و چندین کشور استفاده می‌کنند و مشکلی ندارند.

به نظر شما این طرح ۶۰درصد غنی‌سازی که در مجلس ایران طرح شده برای چیست؟

فکر می‌کنم اینها می‌خواهند با سنا و کنگره آمریکا مقابله کنند؛ چون آنها حرف‌های زور می‌زنند و اینها مقابله می‌کنند. آنها باید بدانند که اگر بنا باشد با پارلمان مزاحم شوند، پارلمان ما برای چنین کارهایی آماده‌تر است.

هاشمی در دیدار انجمن دفاع از مطبوعات:

تلاش برای بی‌خبر نگهداشتن مردم بیهوده است

روابط‌عمومی مجمع تشخیص‌مصلحت: آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی روز گذشته در دیدار جمعی از اعضای انجمن دفاع از آزادی مطبوعات، اطلاع‌رسانی و رشد آگاهی مردم را رسالت پیامبران و همه انسان‌های عاقل دانست و گفت: در دنیای معاصر هیچ سدی نمی‌تواند جلو آگاهی مردم را بگیرد و تلاش برای بی‌خبرنگه‌داشتن مردم بیهوده است. رییس‌مجمع تشخیص‌مصلحت نظام با اشاره به قوانین و مصرحات قانون اساسی گفت: آزادی رسانه‌ها در حد قانون اساسی هیچ صدمه‌ای به کشور نمی‌رساند. وی با بیان نگاه قرآن در تفاوت ایمان واقعی و تسلیم‌شدن، گفت: با زور و فشار نمی‌توانیم عقل کسی را هدایت کنیم و هیچ‌کس با زور مومن نمی‌شود یا دین خود را از دست نمی‌دهد. آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی دفاع از آزادی مطبوعات را امری ذاتی برای همه انسان‌ها دانست و گفت: کسانی که از بیان حقایق می‌ترسند، از سانسور در رسانه‌ها استفاده می‌کنند. در آغاز این دیدار آقایان مظفر، صفایی، سحرخیز و خانم مفیدی به‌عنوان اعضای انجمن دفاع از آزادی مطبوعات، ضمن ارایه گزارشی از اوضاع رسانه‌های کشور، به بیان دیدگاه‌های خویش برای تعمیق آزادی قلم در جامعه پرداختند.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● در روزنامه خواندم که به نقل از تسنیم نوشته بودید ایران ۵۸تن فرآورده خون چینی وارد کرده. با چه اطمینانی می‌خواهند مردم را با فرآورده خون چینی درمان کنند؟

● یکی از مغازه‌داران خیابان جمهوری هستم، بالاخره ما متوجه نشدیم طرح شبنم و جریمه چه شد؟ در طول هفته گذشته چند بار به مغازه ما آمدند و گفتند چرا محصولات شما اعم از ژل و اسپری و... طرح شبنم ندارد و ما را جریمه کردند. یک‌بار برای همیشه تکلیف ما را مشخص کنند. به‌عنوان مثال تیغی که من از بازار تهران خریداری کردم و فاکتور هم دارم، قبول نمی‌کنند و ما را روانه تعزیرات می‌کنند که جریمه‌مان را بدهیم.

ساسانیان

● انتقادی داشتم از آقای مهران مدیری. ایشان طنزنویس خوبی هستند ولی متاسفانه در طی سال‌های اخیر نشان دادند که تجاری فکر می‌کنند نه هنری. در مجموعه قهوه‌تلخ در ارتباط با قرعه‌کشی آپارتمان‌ها یا اتومبیلی که قولش را داده بودند خلف وعده کردند بدون هیچ توضیحی یا عذرخواهی از مردمی که مطابق دستورالعمل ایشان عمل کرده بودند (کپی یا دانلود نکرده بودند)، چندروز پیش سریال شوخی کردم را خریداری کردم ولی باز هم پشیمان شدم. ایشان در این سریالش هم از انواع آگهی‌های مختلف استفاده کرده بودند. به نظر من مردم سه‌هزارتومان نمی‌دهند که آگهی‌ها را تماشا کنند.

کاظم از تهران

● بجا بود راجع‌به بزرگداشت مرحوم امیرکبیر ویژه‌نامه‌ای چاپ می‌کردید.

● در چهارراه ابوذر واقع در خیابان خواجه عبدالله انصاری به علت نداشتن چراغ راهنمایی و مامور، تردد اتومبیل‌ها بسیار دشوار شده است. جا دارد مسوولان به این امر رسیدگی کنند.

از ساکنین محل

● من یک معلمم و به‌طور مرتب روزنامه «شرق» و صفحه الو شرق را مطالعه می‌کنم. تا حالا مشاهده نکردم وزارت آموزش‌وپرورش راجع به سوالات معلمان که در این صفحه درج می‌شود، جوابی داده باشد. روابط عمومی‌ها مثل اینکه کلا تعطیل شده‌اند. کاش تدبیر دولت جدید به کار آید و کاری کند!

● لطفا در مورد اینکه لایحه قانون تجارت، آیین دادرسی کیفری، مبارزه با قاچاق کالا و ارز و آیین دادرسی مدنی به چه مرحله‌ای رسیده، خبر تهیه کنید و نتیجه را منتشر نمایید.

یک مخاطب از سنندج